

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Заснована 21 квітня 1927 р.

№23-24
(3529-3530)

6 червня
2025 р.

Виходить
двічі на місяць

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Президент України Володимир Зеленський зустрівся в КПІ з науковцями та відзначив кращих із них

Президент України Володимир Зеленський виступає перед науковцями

Вручення нагороди А.А. Халатову

Президент України Володимир Зеленський 21 травня відвідав КПІ ім. Ігоря Сікорського і зустрівся з науковцями. З нагоди Дня науки глава держави відзначив вчених і фахівців, які зробили вагомий внесок у розвиток науки й посилення нашої держави державними нагородами та присвоїв почесні звання.

Серед тих, кого було відзначено того дня, були й четверо київських політехніків. Звання заслуженого діяча науки і техніки України присвоєно Євгенові Дмитровичу Лук'янчикову – доктору юридичних наук, професору кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права факультету соціології і права (ФСР), заслуженого працівника освіти України – Іванові Васильовичу Коробку – доктору технічних наук, професору, директору Навчально-наукового інституту аерокосмічних технологій (НН ІАТ) та Петру Васильовичу Крушу – кандидату економічних наук, професору кафедри економіки і підприємництва факультету менеджменту та маркетингу (ФММ) до 2024 року. Державну нагороду також вручено багаторічному завідувачу кафедри фізики енергетичних систем НН ФТІ, завідувачу відділу Інституту технічної теплофізики Національної академії наук України академіку НАН України Артему Артемовичу Халатову.

Глава держави зазначив, що під час війни українські науковці створили технології та винаходи, які ефективно використовують воїни на фронті та медики, а також подякував ученим за їхню роботу.

"Залучаємо молодих спеціалістів і дуже поважних спеціалістів, досвідчених спеціалістів. Я бачу, що є різні напрями, різна зброя, різний захист. Це проявляється і в технологіях, і в системах радіоелектронної боротьби, і в морських дронах тощо", – сказав Володимир Зеленський.

Під час спілкування з науковцями розмова йшла про те, як можна зробити процес упровадження наукових

розробок в оборонно-промисловому комплексі ефективнішим і швидшим. Очільник держави доручив Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості створити і відпрацювати надійну форму постійного зв'язку з науковцями та розробниками нової техніки. Це дозволить після обговорення з фахівцями скоротити час на ухвалення рішень щодо впровадження тієї чи іншої необхідної для потреб оборони продукції. А ще, масштабувати виробництво таких виробів, причому, за словами Президента, незалежно від форми власності підприємств, які можуть виходити з відповідними пропозиціями.

Окрема увага – підвищенню суспільного статусу вчених. Володимир Зеленський зазначив, що важливо збільшувати підтримку науковців, зокрема виплачувати матеріальну винагороду за авторські винаходи та новітні розробки.

"Це абсолютно талановиті люди, яким можна й потрібно давати максимальну кількість чинників, що мотивують. Щоб люди залишалися в Україні не тільки через любов, патріотизм. Безумовно, це дуже важливо. Але має бути не лише це", – наголосив Президент.

Очільник держави також ознайомився з виставкою оборонних досліджень і розробок українських науковців, які працюють у КПІ ім. Ігоря Сікорського і в науково-дослідних інститутах Національної академії наук України.

За inf.saimu.president.gov.ua

Фото з фейсбук-сторінки Офісу Президента України

Форум "Інновації в медичній інженерії": відкриття інноваційного комплексу, дискусії, презентації і конкурс стартап-проектів

Перед учасниками форуму виступає ректор КПІ А. Мельниченко

Однією з найважливіших подій, які відбулися в КПІ ім. Ігоря Сікорського наприкінці минулого місяця, став Міжнародний форум "Інновації в медичній інженерії". Він проходив упродовж двох днів, 20 і 21 травня, і зібрав представників органів державної влади, українських і міжнародних учасників Інноваційної екосистеми "Sikorsky Challenge Ukraine", фахівців та експертів у сфері медичної інженерії міжнародного рівня, представників фондів і компаній. І, звісно, науковців і розробників стартап-проектів, адже учасники форуму не лише обговорили проблеми і окреслили больові точки в питаннях швидкого впровадження інноваційних розробок у сфері медичної інженерії у виробництво і далі до пацієнтів, але й визначили та відзначили найперспективніші стартап-проекти з цієї тематики на конкурс.

Зауважимо, що конкурс цей став проміжним етапом підготовки до проведення на базі КПІ та Наукового парку "Київська політехніка" традиційного масштабного щорічного фестивалю стартап-проектів "Sikorsky Challenge", отож і проходив він у звичному для фестивалю форматі: представлення проектів (офлайн і онлайн), визначення кращих проектів, науково-технічних розробок і команд, які їх представили, перемовини з потенційними інвесторами й замовниками та нагородження переможців.

На запитання, навіщо потрібен проміжний конкурс, одна з його організаторок, очільниця Всеукраїнської інноваційної екосистеми "Sikorsky Challenge Ukraine" Інна Малокова розповіла: "Річ у тім, що за кількістю проектів розробки в сфері медичної інженерії останні роки посідають друге місце після оборонних технологій. Тобто їх багато. І стало очевидно, що для того, щоб відібрати якісні проекти, для цього на пряму потрібна окрема сесія. Тому і проводиться цей форум і конкурс у його рамках. Крім того, переможцям ми надамо допомогу в підготовці

стор. 2

Форум "Інновації в медичній інженерії": відкриття інноваційного комплексу, дискусії, презентації і конкурс стартап-проектів

стор. 1 до осіннього фестивалю, проведемо для них міні стартап-школи. Вони зможуть довести свої проекти, відшліфувати їх і з технологічної точки зору, і з бізнесової, і з точки зору бізнес-моделі та можливих перспектив їхньої комерціалізації та масштабування..."

Зліва направо: О.Кривенко, А.Мельниченко та А.Жадова

А проте, спочатку учасники форуму на пленарній сесії та під час панельної дискусії "Інноваційні технології в протезуванні та реабілітації" обговорили найактуальніші питання галузі та можливі інструменти пришвидшення просування інноваційних інженерно-медичних розробок, особливо у сфері протезування і реабілітації, на український та міжнародні ринки. Під час цієї розмови представники державної влади розповіли про нові сервіси для ветеранів і членів їхніх сімей у цифровій платформі "ДІЯ" – сервіси дозволяють цим людям зручно користуватися усіма послугами, які передбачила для них держава. У свою чергу, про власне бачення того, як слід вирішувати проблеми усунення наслідків фізичних і психічних травм, що їх дістали військовослужбовці під час бойових дій, розповіли самі ветерани, а представники благодійних організацій "КОЛО" та "Genesis for Ukraine" поінформували про те, що вже зроблено, робиться і що ще планується зробити для протезування та реабілітації оборонців країни. Також учасники дискусії дізналися про деякі новітні розробки українських медиків, спрямовані на відновлення здоров'я ветеранів.

Дуже істотною частиною програми першого дня форуму стало урочисте відкриття та презентація Інноваційного комплексу "Науковий парк адитивних технологій Sikorsky Challenge" – Центр протезування і реабілітації КПІ ім. Ігоря Сікорського". Комплекс – це сучасний та інклюзивний простір для розвитку адитивних технологій та біомедичної інженерії, розробок, стартапів і нових технологічних рішень, до якого увійшли належним чином обладнані лабораторії з 3D-друку, сканування та моделювання. Створено його з ініціативи і завдяки зусиллям працівників інноваційної екосистеми Sikorsky Challenge, КПІ ім. Ігоря Сікорського, благодійних фондів "КОЛО" та "Genesis for Ukraine", а відкриття було б неможливим без суттєвої допомоги партнерів та меценатів – компаній EPAM Ukraine, arprflame,

OBRIO, Genesis for Ukraine та OLX. Отож відтепер учасники бойових дій та люди, які постраждали від війни, зможуть у цьому комплексі під керівництвом і за допомогою науковців та інженерів, що працюють у КПІ, опановувати нові знання та навички в сфері 3D-сканування та моделювання, прототипування та виготовлення спеціальної техніки, створювати нові технології. Тобто цей комплекс є також простором освіти та реінтеграції ветеранів і ветеранок війни, яка палає в Україні. І навчати їх там будуть не колись, і навіть не завтра: вже у травні на його базі розпочалося безоплатне навчання для ветеранів та ветеранок – курс "3D-моделювання і друк в інженерії та біомедичній інженерії" від Благодійного фонду "КОЛО", КПІ ім. Ігоря Сікорського та компанії arprflame.

Після урочистої церемонії відкриття Центру протезування і реабілітації КПІ ім. Ігоря Сікорського ректор університету Анатолій Мельниченко та керівники Благодійного фонду "Genesis for Ukraine" і Благодійного фонду "КОЛО" підписали меморандум про співпрацю (на фото). Насправді, така співпраця триває вже не перший рік, тож цей документ лише унормовує

Демонстрація розробок Наукового парку адитивних технологій

і, до певної міри, зміцнює партнерські стосунки.

Весь наступний день форуму було присвячено конкурсу стартап-проектів і науково-технічних розробок "Інновації в медичній інженерії".

Кращі з них обирали у чотирьох тематичних секціях:

1. "Штучний інтелект у медичній інженерії та інтелектуальні системи в медицині";
2. "Клінічна інженерія, технології діагностики, медичне приладобудування та електроніка";
3. "Реабілітаційна інженерія та технології, ендо- та екзопротезування, фізична терапія, ерготерапія";
4. "Тканинна та регенеративна інженерія, штучні органи та трансплантація".

На конкурс було надіслано 58 проектів з 8-ми українських міст – Києва, Дніпра, Харкова, Ужгорода, Черкас, Львова, Чернігова

та Одеси. Сама кількість представлених розробок свідчить про те, що потреба в такій техніці є нині дуже високою, і на цю потребу активно відгукуються інженери та науковці. Як зауважила Інна Малокова, якщо зазвичай на фестиваль "Sikorsky Challenge" щорічно загалом надходить приблизно 200 розробок, то лише медичний напрям зібрав майже третину цього числа. "Важливість цього конкурсу в тому, що ми якісно і кількісно можемо поліпшити ситуацію з інноваціями в медичній інженерії, – додала вона. – Представлено багато проектів, пов'язаних з протезуванням, реабілітацією, з імплантатами кістки тощо, тобто з усім тим,

грамного забезпечення на основі штучного інтелекту (ШІ) для оцінки імовірності ускладнень та летальності у випадку проникаючих черепно-мозкових травм (пЧМТ) з метою швидкої оцінки тяжкості перебігу, імовірності ускладнень та результатів лікування пЧМТ з використанням прогностичної моделі на основі ШІ. Автор – лікар Військово-медичного клінічного центру Західного регіону Мирослав Ступницький (Львів).

У секції 2 – перемога у проекті "Комплекс високоточного вимірювання ЦАТ" (ЦАТ – центральний аортальний тиск), сферою застосування якого є рання діагностика серцево-судинних захворювань, фарма-

Урочисте відкриття інноваційного комплексу

кологія, спортивна медицина, дослідження серцево-судинної системи людини. Автор – працівник Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова Віктор Сергєєв.

У 3-й секції переможцем визнано проект "КРОКЕР" – мобільна реабілітація, навіть вдома". У ньому запропоновано український інноваційний реабілітаційний тренажер КРОКЕР, розроблений для військових, людей з інвалідністю, дітей із ДЦП та пацієнтів після інсультів і травм, який поєднує функції вертикалізатора, поручнів, підйомника та портативної бігової доріжки в одному рішенні. Його головна перевага – мобільність, доступна ціна та адаптація до домашнього використання. Автори – Ольга Малій та ФОП Гончаренко О.О., Харків (виробництво), Київ (маркетинг).

необхідність у чому виникла через війну. І ми розуміємо що, на жаль, кількість людей, які потребують такої допомоги і вирішення їхніх проблем, ще збільшуватиметься, а значить ми маємо це робити".

До фіналу було допущено 32 проекти. Їхні команди представляли Київ, Черкаси, Львів, Ужгород і Харків. Утім, представили свої розробки журі та учасникам форуму лише 28 команд – решта з якихось причин зробити цього не змогли. Переможцями стали 11 команд. Вони вибороли право представити свої стартапи восени на фестивалі "Sikorsky Challenge 2025". Крім того, дві команди отримали нагороди компанії OBRIO.

Отже перші місця по секціях здобули такі проекти.

У секції 1 перемогу присуджено проекту "pTVI prediction", присвяченому розробленню методів і про-

Нагородження переможців

У секції 4 переможцем став проект "РаніоПак" – у якому представлено інноваційну гідрогелеву пов'язку для лікування ран і опіків, створену на основі карагану та ізоальфа кислот хмелю. Вона поєднує протимікробну, протизапальну та загоювальну дію у прозорій, охолоджуючій матриці, що комфортно прилягає до рани. Авторка – студентка факультету біомедичної інженерії КПІ ім. Ігоря Сікорського Анастасія Герасименко.

Усі проекти-переможці в секціях та ще 6 проектів-фіналістів увійшли до фіналу XIV Міжнародного фестивалю "Sikorsky Challenge 2025", який планується провести 28-31 жовтня цього року.

Фіналісти конкурсу отримали сертифікати та книжку публікацій з історії КПІ "Сучасник трьох століть", а фіналісти-юніори – запрошення на майстер-класи від літньої стартап-школи "Sikorsky Challenge", які вже розпочалися 2 червня.

Дмитро Стефанович
Фото Тетяни Кресан

Учасники та організатори форуму

ПАРТНЕРСТВО

Сучасне обладнання від партнерів і друзів

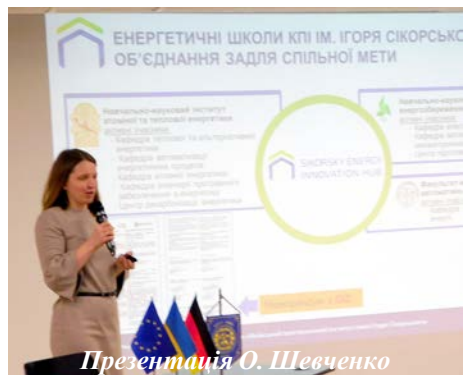
27 травня в КПІ ім. Ігоря Сікорського відбулася урочиста церемонія передачі університету контрольно-вимірювального обладнання від компанії Keysight Technologies. Подія стала черговим кроком у розвитку співпраці між академічною спільнотою та міжнародним бізнесом, спрямованим на підтримку української освіти в умовах нових викликів.

Компанія Keysight Technologies, що має штаб-квартиру у США, є визнаним лідером у галузі вимірювальних технологій. Її рішення широко застосовуються як у промисловості, так і в науці та освіті. В рамках реалізації глобальної ініціативи "Програми підтримки університетів", компанія надає студентам і викладачам повнофункціональні ліцензії на спеціалізоване програмне забезпечення, а також запроваджує сертифікатні освітні програми на базі власного обладнання.

У 2023 році, реагуючи на виклики, що постали перед Україною після початку повномасштабної агресії Росії, компанія Keysight Technologies звернулася до КПІ ім. Ігоря Сікорського з ініціативою допомоги. Вже влітку того ж року було досягнуто домовленості про постачання високотехнологічного обладнання, а в 2024 році – після врегулювання процедур митного контролю – здійснено пробне надсилання першого осцилографа.

ІННОВАТОРИ

Коротку історію створення та початку діяльності Енерго-Інноваційного Хабу КПІ ім. Ігоря Сікорського газета "Київський політехнік" розмістила у №17-18 за 25 квітня цього року під назвою "ЕнІнХаб: від ідеї до втілення". Сьогоднішня розповідь – про подальший розвиток і перспективи "Sikorsky Energy Innovation Hub" (такою є офіційна назва ЕнІнХабу).

Презентація О. Шевченко

Тринадцятого травня у межах навчального практикуму-тренінгу "Встановлення сонячних фотоелектронних систем" (проект із сприяння енергоефективності та впровадження Директиви Європейського Союзу щодо енергоефективності в Україні) у смарткуритті Clast Space – відбулося продовження масштабної ініціативи, яку реалізує Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ) у рамках цього проекту з метою поширення інноваційних освітніх програм у сфері енергетики для підготовки фахівців нової генерації. Незадовго до перемовин між делегаціями КПІ ім. Ігоря Сікорського, керівництва GIZ та представників громадських об'єднань "Школа енергоефективності", "Міжнародна Фундація Розвитку", "Асоціація профтехосвіти України" відбувся обмін думками щодо розбудови ЕнІнХабу на базі КПІ ім. Ігоря

У 2025 році ця ініціатива набула повного масштабу. До університету офіційно передано вісім комплектів навчального контрольно-вимірювального обладнання та два комплекти наукового обладнання для створення сучасної навчально-наукової лабораторії, загалом – 50 одиниць. Серед них: навчальне обладнання – осцилографи EDUX1052G, генератори сигналів EDU33212A, блоки живлення EDU33212A, цифрові мультиметри EDU34450A, цифрові мультиметри EDU34450A – всі позиції по 8 шт., а також наукове обладнання: осцилографи MSOX2024A, електронні навантаження EL34243A, LCR-метри E4980AL, пробники N2790A, всі позиції по 2 шт. У навчально-науковій лабораторії студенти вивчатимуть дисципліни "Основи метрології", "Теорія електричних кіл", "Перетворювальна техніка" та проводитимуть наукові дослідження.

У церемонії підписання договору дарування і передачі обладнання взяли участь

Є. Вербицький, А. Мельниченко, В. Батурін, С. Найда та Т. Желяскова

корпоративний директор Keysight Technologies з питань освіти, який приєднався до церемонії онлайн, директор компанії "Юнітест ЛТД", офіційного дистриб'ютора Keysight в Україні, Віктор Батурін, ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського Анастасій Мельниченко, проректорка з навчальної роботи Тетяна Желяскова, декан факультету електроніки Сергій Найда, завідувач кафедри електронних пристроїв та систем Євген Вербицький. Під час зустрічі обговорили перспективи подальшої співпраці, зокрема запрошення д-ра Бейні до Києва з візитом. Представники університету висловили щире подяку компанії Keysight Technologies та її українському парт-

нерові – компанії "Юнітест ЛТД" – за активну підтримку, сприяння розвитку технічної освіти та формування нової генерації інженерів.

За словами Сергія Найди, КПІ ім. Ігоря Сікорського є першим в Україні університетом, який взяв участь у запровадженні компанії Keysight Technologies "Програми підтримки університетів" і отримав сучасне обладнання, причому оригінальне американське. Попереду – запровадження в університеті на базі отриманого лабораторного обладнання сертифікатної освітньої програми.

Володимир Школьнік за інф. ФЕЛ

ЕнІнХаб має чудові перспективи для подальшого розвитку

Сікорського між ректором нашого університету Анастасієм Мельниченко та радником проекту GIZ "Промислова енергоефективність та імплементація Директиви ЄС про енергоефективність в Україні" Ігорем Лепюшкіним, іншими учасниками форуму.

Як зазначив у своєму зверненні А. Мельниченко, "у нашому університеті глибоко шанують засновників наукових шкіл, які займалися розвитком енергоменеджменту в Україні. Одним із таких наукових осередків є той, який очолював Артур Веніамінович Праховник – заслужений діяч науки і техніки України, дійсний член Нью-Йоркської

академії наук, Академії інженерних наук України, Інституту інженерів електротехніки і електроніки (IEEE США), Міжнародного Інституту IREP (динамічних енергосистем) США, віце-президент Association European Union (Німеччина), доктор технічних наук, професор, директор Інституту енергозбереження та енергоменеджменту нашого університету, 11 річниця смерті якого відзна-

чається саме 13 травня. Проте справа мудрого керівника, талановитого організатора і науковця Артура Праховника продовжується і сьогодні. Пропоную учасникам ділової зустрічі ознайомитися із можливостями співпраці між нашим університетом і зацікавленим бізнесом за різними напрямками, зокрема у сфері відновлювальних джерел енергії".

Історії створення "Sikorsky Energy Innovation Hub" та перспективам його розвитку було присвячено презентацію, яку провела старша викладачка факультету електроенергетики та автоматики КПІ ім. Ігоря

Під час перемовин з партнерами

Сікорського Олена Шевченко. "Функціонування ЕнІнХабу дозволить створити умови для набуття науковою й інженерною молоддю практичного досвіду у кваліфікованих фахівців під час реалізації власних ідей у сфері енергоефективності. Ми прагнемо створити навчальну базу для спеціалістів з усієї країни, майданчик для зустрічей стейкхолдерів у сфері енергоефективності у північному ре-

гіоні України", – так окреслила вона основну ідею заснування цієї структури. Перемовини між партнерами тривали протягом години. Основною їхньою темою був, звісно, подальший розвиток ЕнІнХабу, неможливий без залучення коштів для розбудови його інфраструктури. Адже "Sikorsky Energy Innovation Hub" задумано як енергетичний кластер університету. Він має стати інноваційним простором з сучасним обладнанням для дослідження, відтворення, генерування рішень для кліматично-нейтрального розвитку територіальних громад та енергетики. Тому потрібно наповнити простір сучасним обладнанням, ліцензованим програмним забезпеченням, відповідною літературою, розробити програми із залучення молоді до інженерної освіти тощо.

Яскравим прикладом діяльності ЕнІнХабу стала подія, про яку згадано вище. У той день проходив навчальний практикум-тренінг "Встановлення сонячних фотоелектронних систем". Представники закладів професійної освіти України активно обговорювали шляхи впровадження новітньої робітничої спеціалізації – встановлення сонячних фотоелектричних систем. Це має сприяти вирішенню питання з дефіцитом фахових кадрів у країні шляхом розробки та впровадження сучасних навчальних курсів в освітній процес; педагогів і майстрів виробничого навчання ознайомлено з інструкційно-технологічними картками та освітніми модулями, що охоплюють увесь процес – від проектування до монтажу та обслуговування фотоелектричних систем.

Отже, ЕнІнХаб активно працює і має чудові перспективи для подальшого розвитку.

Віктор Задворнов

Фото автора

АКАДЕМІЧНІ ЧЕСНОТИ

КПІ впроваджує підхід "compliance + values" задля формування сталої культури доброчесності

У сучасних умовах вища освіта потребує не лише дотримання законодавчих вимог, але й високого рівня внутрішньої відповідальності кожного працівника. Саме тому в нашому КПІ розпочато впровадження підходу "compliance + values" (у буквальному перекладі "відповідність + цінності"), який рекомендовано Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD, 2020) як один із найбільш ефективних для зміцнення доброчесності в організаціях державного сектору.

Цей підхід передбачає гармонійне поєднання зовнішніх регуляторних механізмів (compliance), які забезпечують чіткість, пе-

редбачуваність і контроль за дотриманням правил, із розвитком внутрішніх цінностей (values), що формують культуру етичної поведінки, засновану на переконаннях, відповідальності й особистій ініціативі.

Формування культури доброчесності в такому форматі має кілька ключових переваг:

- зменшується ризик формального ставлення до етичних норм – працівники діють не лише за інструкціями, а й з розумінням їхньої суспільної значущості;

- зміцнюється довіра громадян до інституцій – прозорість і підзвітність стають реальними, а не декларативними принципами;

- формується стійке середовище доброчесності, в якому правомірна та етична поведінка стає невіддільною частиною організаційної культури.

Ближчим часом у КПІ заплановано провести низку заходів, спрямованих на реалізацію цього підходу. Деякі вже здійснено, наприклад, оновлені внутрішні політики регулювання конфлікту інтересів, усі керівники повинні пройти онлайн-курс "Серіаліті про конфлікт інтересів: спільна робота близьких осіб" (<https://study.nazk.gov.ua/kursi/courses/spilna-robota-blyzkyh-osib/>).

"Ми віримо, що лише поєднання чітких правил із внутрішніми переконаннями пра-

цівників є запорукою ефективної та чесної роботи КПІ. Саме такий підхід дозволяє не просто боротися з проявами недоброчесності, а системно їм запобігати", – наголошує ректор університету Анастасій Мельниченко.

Впровадження принципу "compliance + values" – це не одноразовий захід, а довгострокова стратегія, спрямована на підвищення інституційної стійкості, зміцнення довіри та утвердження високих етичних стандартів у щоденній роботі.

Яна Цимбаленко,

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

"Відновлювана енергетика та енергоефективність у ХХІ столітті": виклики та майбутнє

Проблеми та перспективи розвитку відновлюваної енергетики й енергоефективності обговорили учасники XXVI Міжнародної науково-практичної конференції "Відновлювана енергетика та енергоефективність у ХХІ столітті", що пройшла в КПІ ім. Ігоря Сікорського впродовж 21 – 23 травня. Її організаторами виступили Інститут відновлюваної енергетики (ІВЕ) НАН України, КПІ ім. Ігоря Сікорського, Мала академія наук України, МНТЦ трансферу технологій відновлюваної та водневої енергетики, Представництво Польської академії наук у м. Києві, Варшавська політехніка, Громадська спілка "Енергетична асоціація "Українська воднева рада", Міжгалузевий науково-технічний центр вітроенергетики ІВЕ, кафедра ЮНЕСКО "Вища технічна освіта, прикладний системний аналіз та інформатика" при КПІ ім. Ігоря Сікорського, ННХ "Інститут прикладного системного аналізу", Інститут технічної теплофізики НАН України, Інститут загальної енергетики НАН України, Український національний комітет з тепло- і масообміну. Підтримала її ціла низка поважних організацій – від Національної академії наук України до Проєкту ЮНІДО/ГЕФ "Глобальна інноваційна програма екологічно чистих технологій для малих та середніх підприємств України", IVL Swedish Environmental Research Institute тощо. І, звісно, найактивнішу роль в її організації та проведенні належала факультету електроенергетичної та автоматичної КПІ та його кафедрі відновлюваних джерел енергії (ВДЕ).

"Попри складний для нашої країни та світу час, – сказав, вітаючи учасників конференції, член-кореспондент НАН України, директор Інституту відновлюваної енергетики НАН України, науковий керівник кафедри ВДЕ ФЕА Степан Кудря, – ми продовжуємо активну співпрацю у напрямку інтенсифікації наукових досліджень. Хоча збройна агресія російської федерації проти України негативно вплинула на весь сектор відновлюваної енергетики, нові виклики дали поштовх до знаходження і прийняття нових рішень та інструментів з метою подальшої підтримки і розвитку із застосуванням відновлюваних технологій отримання енергії". Він визначив і основні завдання сучасної науки у галузі енергетики й енергоефективності: розв'язання науково-технічних і технологічних проблем з освоєння відновлюваних джерел енергії, підвищення ККД енергетичного обладнання та комплексне його використання, зниження вартості виробленої енергії, створення інноваційних моделей диспетчеризації при розподілі електроенергії, надійне прогнозування виробництва електричної та теплової енергії й запровадження технологій їх акумулювання, зокрема на основі водню.

"Багато освітан і науковців КПІ ім. Ігоря Сікорського беруть участь у розробці та впровадженні нових інноваційних енергетичних проєктів, у тому числі спрямованих на більш широке застосування відновлюваних джерел енергії на базі трьох підрозділів нашого університету та Науково-технічної бібліотеки імені Г.І. Денисенка, де реалізовано проєкт з впровадження та експлуатації фотоелектричних систем гарантованого енергоживлення, які окрім задоволення виробничих потреб використовуються також під час навчального процесу, – наголосив ректор нашого університету Анатолій Мельниченко. – Символічним є те, що у 80-х роках минулого століття саме під керівництвом тогочасного ректора Київського політехнічного інституту Григорія Денисенка створено одну з перших на той час систем комбінованого використання відновлюваних джерел енергії на базі науково-дослідного полігону "Десна". Ректор нагадав і про те, що в КПІ ім. Ігоря Сікорського успішно функціонує кафедра відновлюваної енергетики, яка понад 20 років готує кваліфікованих фахівців за всіма перспективними напрямками цієї наукової галузі. Викладачі і науковці кафедри спільно з українськими та закордонними колегами співпрацюють в питаннях удосконалення технологій та проєктів відновлюваної та зеленої водневої енергетики, бурхливий розвиток яких спостерігається зараз у світі і вважається перспективою у справі заміни викопних видів органічного пального.

НОВИНИ ФАКУЛЬТЕТІВ/ІНСТИТУТІВ

Студенти НН ІАТЕ відвідали завод ARDENZ

Під час відвідування заводу ARDENZ

У межах співпраці з Теплоенергетичним кластером України викладачі та студенти кафедри теплової та альтернативної енергетики НН ІАТЕ КПІ ім. Ігоря Сікорського відвідали Броварський завод котельного устаткування ARDENZ.

Цей візит став унікальною можливістю познайомитися з сучасним українським виробництвом теплотехнічного обладнання зсередини. Екскурсію для київських політехніків провів директор заводу Анатолій Корж. Він не лише детально розповів про особливості роботи компанії в умовах сьогодення, а й поділився

власним професійним шляхом у галузі теплоенергетики, окресливши виклики та перспективи, з якими стикається підприємство.

Надихнутися атмосферою виробництва та побачити, як проходила екскурсія, можна за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=jeX4oiXnZYU>

Під час зустрічі студенти мали змогу поставити запитання та отримати вичерпні відповіді. Вони побачили, як теоретичні знання трансформуються у практичні рішення, і переконалися, що фах інженера-теплоенергетика – це перспективна професія майбутнього. Один зі студентів навіть виявив бажання пройти літню практику у підприємстві ARDENZ.

Теплоенергетичний кластер України продовжує активно розвивати освітній напрям, розуміючи важливість підготовки нової генерації фахівців, які відповідатимуть на виклики часу. Адже саме інженери майбутнього створюватимуть ефективні, інноваційні рішення для енергетичної безпеки та сталого розвитку нашої країни.

Інф. НН ІАТЕ

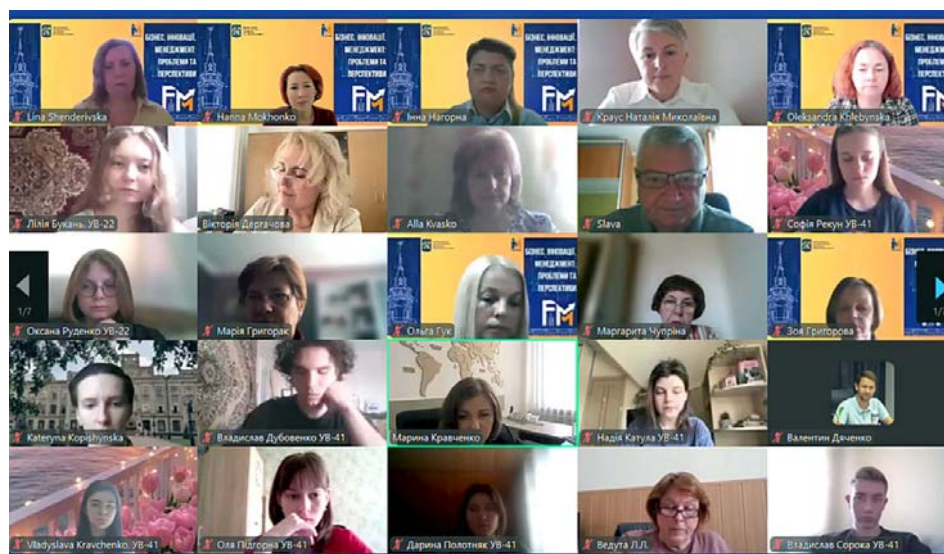
Результати проведення конференції "Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи"

Попри масований ракетний обстріл України в ніч проти 24 квітня 2025 року, того ж таки дня на факультеті менеджменту та маркетингу відбулася VI Міжнародна науково-практична конференція "Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи". Організувала її кафедра менеджменту підприємств. Конференція об'єднала понад 220 учасників – науковців, практиків і здобувачів вищої освіти з різних міст України, Польщі та Фінляндії.

Ключовою темою цього річних наукових дискусій стало інноваційне та стратегічне управління підприємствами в умовах цифрової трансформації. Особливу увагу приділили питанням кібербезпеки, сталого розвитку та адаптації бізнесу до глобальних викликів, що формують вектори розвитку сучасного підприємницького середовища.

Швидкоплинні зміни у зовнішньому середовищі потребують від підприємств здатності оперативно до них адаптуватися, ефективно використовувати ресурси і впроваджувати новітні технології задля збереження конкурентоспроможності та стійкості до криз. При цьому під впливом цифрових технологій, штучного інтелекту, глобалізаційних процесів і зростання ролі стійкості бізнесу значних трансформацій зазнає і менеджмент. У таких умовах ключовим чинником забезпечення розвитку підприємств, їхньої адаптації до нових викликів і збереження конкурентних переваг стає стратегічне управління. Зростає значення інформаційної безпеки, ефективної логістики, цифрових платформ і нових бізнес-моделей, що вимагає від управлінців нових компетенцій і гнучкого мислення. Все це загалом визначило мету конференції – об'єднати фахівців для обміну знаннями, досвідом і практиками в сферах сучасного управління, цифрових інновацій, сталого розвитку, міжнародної співпраці та бізнес-безпеки.

З вітальними словами до учасників конференції звернулися декан факультету менеджменту та маркетингу, д.е.н., професор Марина Кравченко, завідувачка кафедри менеджменту підприємств, д.е.н., професор Вікторія Дергачова, а також директорка Інституту економіки промисловості НАН України, д.е.н., професор Юлія Залознова.

Вони говорили про важливість тематики конференції в умовах динамічних геополітичних змін і посилення інтеграційних процесів між Україною та країнами Європейського Союзу. Червоною ниткою крізь усі виступи проходила думка, що сучасні виклики вимагають впровадження інноваційних підходів до управління, новітніх бізнес-моделей і тісної взаємодії між наукою, освітою та бізнесом для ефективної відбудови та сталого розвитку національної економіки. Професор Юлія Залознова також акцентувала увагу на необхідності практичної орієнтації наукових досліджень, адже саме вони можуть стати потужним інструментом повного відновлення та економічного зміцнення України.

Учасники конференції представили 20 доповідей. Серед їхніх авторів були представники вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти, а також підприємств і організацій – Київського інституту інтелектуальної власності та права Національного університету

"Одеська юридична академія", Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Національного інституту стратегічних досліджень, Інституту економіки промисловості НАН України, компанії "DB Schenker в Україні", "8Allocate" OU та ін. Тематика представлених доповідей охоплювала широкий спектр сучасних викликів і стратегічних пріоритетів, пов'язаних з відновленням і довгостроковим розвитком України в умовах глобальної нестабільності, цифрової трансформації та зростаючої ролі сталості в бізнесі. Доповідачі зосередили увагу на дослідженнях інноваційних управлінських підходів, цифрових технологій, міжнародної логістики, інформаційної безпеки, а також важливості екосистемного мислення та циркулярної економіки для сучасного підприємництва.

Особливу цікавість викликали доповіді, присвячені питанням інформаційної безпеки на підприємствах критичної інфраструктури. Зазначалося, що ефективна система

менеджменту кібербезпеки повинна не лише відповідати вимогам ISO/IEC 27001, а й ґрунтуватися на системному та процесному підході. Було представлено авторську методологію TML (Tupkalo Modeling Language) та нотацію TBPN, які дозволяють деталізовано описувати бізнес-процеси, враховуючи інформаційні потоки, розподіл відповідальності та ресурсів, сприяючи інтеграції кіберзахисту в управлінські системи.

Під час обговорення цифрової трансформації виробництва було відзначено зростання значущості метасвітів – цифрових екосистем, які поєднують ІІТ, 3D-візуалізацію та інтернет речей. Метасвіти відкривають нові можливості для персоналізації, прототипування та сталого виробництва, водночас висуваючи нові вимоги до цифрових і креативних навичок користувачів.

Значну увагу учасники конференції приділили діяльності Кластера циркулярної економіки (КЦЕ) України як інструменту зеленої трансформації. Було наголошено на важливості цифрової інфраструктури, зокрема платформи Waste Ukraine Analytics, яка сприяє прозорості та B2B-співпраці у сфері відходів. Модель КЦЕ орієнтована на євро-стандарти та має потенціал інтеграції в національну політику сталого розвитку.

Результати роботи конференції узагальнені у збірнику тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції "Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи", з матеріалами якого можна ознайомитися на офіційному вебсайті кафедри менеджменту підприємств (*div*, <https://confmanagement-proc.kpi.ua/issue/view/19267>).

Сподіваємося, що напрацювання конференції стануть джерелом нових ідей, практичних рішень та наукових досліджень, сприятимуть розвитку сучасного українського менеджменту, бізнесу та інноваційної діяльності.

Організаційний комітет конференції

АКТУАЛЬНО

Три мільйони людей з інвалідністю налічувалося в Україні на початок 2025-го. Але ж інвалідність – це проблема не лише медична, а й соціальна. Та українське суспільство ще не напрацювало досвіду взаємодії з людьми з інвалідністю. Дуже часто ми не вміємо і не знаємо, як правильно з ними комунікувати. Зі студентами КПІ поділився власним досвідом і знаннями, як коректно порозумітися з людьми з інвалідністю, засновник та головний виконавчий директор БО "БФ Побачимо Перемогу" Владислав Єщенко.

Владислав Єщенко з дружиною Валерією, Денисом Захарком та Андрієм Гаврушкевичем

Зустріч відбулася в травні у смартукритті НТБ ім. Г.І.Денисенка. Відомо, що Владислав Єщенко – ветеран російсько-української війни на псевдо "Самурай", у 2022-му – військовий сапер, доброволець ТРО м.Бахмут, який при виконанні бойового завдання втратив зір і майже повністю слух внаслідок міно-осколкового поранення. У межах діяльності своєї благодійної організації Владислав створив проєкт "Єдиний простір", спрямований на покращення обізнаності населення щодо коректної комунікації з ветеранами, особами з інвалідністю, людьми з повною або частковою втратою зору. Він особисто проводить освітньо-навчальні сесії у закладах освіти, підприємствах з надання послуг населенню та державних структурах і закликає слухачів поширювати набуті ними знання.

Як порозумітися з ветеранами та людьми з інвалідністю

Наводимо деякі витяги з його виступу.

Важливо сприймати себе та оточуючих без ярликів і рамок, коректно називати різні групи населення. **Толерантність** – це готовність прийняти оточуючих такими, як вони є. Найголовніший приклад толерантності – не акцентувати увагу на тому, чим людина від вас відрізняється, що вона якась не така (зачіска, фігура тощо) – не витріщайтесь, не фотографуйте, не шепітьтесь.

Інклюзія – це процес включення будь-якої людини у соціум, коли кожна людина, з інвалідністю чи без, має однакові можливості навчатися, працювати, спілкуватися/проводити час. **А інклюзивність** – це будь-які інструменти та заходи, спрямовані на те, щоб кожному в суспільстві було безбар'єрно, доступно і безпечно. **Безбар'єрність та доступність** – це те, що формує інклюзію (транспорт, приміщення, гаджети – аудіокнижки, програми зчитування з екрана, ШІ тощо).

Коректно говорити: людина з інвалідністю, з порушенням/втратою/відсутністю зору (незряча, слабозора), з ампутацією, з синдромом, на кріслі колісному, місця для осіб з інвалідністю тощо. У Києві проживає близько 4 тис. незрячих

(в Україні внаслідок війни з'явилося більше тисячі осіб зі 100-відсотковою втратою зору).

Головним маркером людини з порушенням/втратою зору є **біла тростина**. Не всім незрячим потрібна допомога, але краще її запропонувати (не нав'язувати). Почувши відмову, не ображайтесь. При цьому ніколи не соромтесь втрутитися, коли слабозорому загрожує небезпека, або відповісти, коли незрячий у натовпі щось питає (уникаючи у розмові з ним травматичних слів "подивіться, дивіться"). Надаючи відповідь, щоб **привернути увагу**, можна звернутися "людиною з білою тростиною", або доторкнутися (не хапати, не підштовхувати). Попереджати про особливості маршруту варто коротко і конкретно: "зараз будуть сходи"; про місцезнаходження предмета – за допомогою циферблата: "на дванадцяті/третьої/дев'яту годину".

Як можна допомогти. Завантажити додаток **Be my eyes**, зареєструватися як волонтер і відповісти на виклик незрячого, якому потрібна онлайн допомога – зорієнтуватися в то-варях, просторі, побуті.

Цікава інформація. Діти, незрячі від народження, навчившись читати тексти **шрифтом Брайля** (одна буква – це комбінація з 6 крапок), зчитують більше 40 слів за хвилину. Від руки текст шрифтом Брайля пишуть справа наліво за допомогою стилуса, який протикає папір, а потім перегортають сторінку і читають зліва направо. Людина, яка втратила зір у зрілому віці, яка знає, як правильно читати і писати, зазвичай не використовує методику Брайля.

Собаки-поводирі допомагають незрячим людям орієнтуватися у просторі. На сьогодні в країні немає законодавства, що регламентує статус чотирилапих помічників (приміром, їхнього перебування у громадських місцях). Кінологічний центр "Антеус" займається навчанням тварин, починаючи з 2-місячного віку. За бажання туди можна сходити на екскурсію.

У Музеї в темряві "Третя після опівночі" екскурсії проводять незрячі гіді. Відвідувачі 1,5 год. тільки на слух і тактильні дотики орієнтуються у просторі.

Владислав Єщенко є активним блогером з ніком **Samurai_on_the_way**. Зарошує всіх охочих до спілкування.

Надія Ліберт

Учасники зустрічі

Семінар, присвячений питанням польсько-української співпраці

Перед учасниками семінару виступає Януш Фукса

Семінар, присвячений аспектам польсько-української співпраці, відбувся 23-25 травня 2025 р. у готелі LANCUT у м. Ланьцут неподалік від Жешува. Семінар організувала Секція вихованців КПІ у Польщі.

Відкриваючи офіційну частину семінару, голова Секції Януш Фукса зачитав звернення ректора Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Анатолія Мельниченка, спрямоване до польських вихованців вишу. Голова Товариства культури та історії техніки Броніслав Гинівський подав листа з привітаннями від голови Федерації науково-технічних товариств NOT Еви Манькевич-Цудні. З доповідями про економічну ситуацію в Україні та про її співробітництво з іншими країнами, а також про дрони, якими щодня і щочночі росія тероризує Україну, виступили Кшиштоф Свідер та Януш Фукса.

У п'ятницю ввечері випускники КПІ, які нині живуть у різних містах Польщі, згадували свої студентські роки в Києві. А після суботнього засідання вони відвідали музей Замок Ланьцут із багатою колекцією кінних екіпажів. Згодом учасники семінару зустрілися на урочистій вечері, де на великому екрані було продемонстровано безліч знімків із Києва та Київського політехнічного інституту. У неділю учасники семінару оглянули весняний Жешув.

Організаторами семінару виступили Барбара та Богуслав Сатлави та Кшиштоф Свідер.

Януш Фукса,

голова Секції вихованців КПІ у Польщі

БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР

Зібрання документів професора І.Д. Жукова

Триває робота з особистими колекціями професорів Київської політехніки. Одне з найзначніших за кількістю зібрань належить професору І.Д. Жукову. Більшість знайдених видань – з дарчими написами від авторів. Можливо це не є в повному сенсі слова особиста бібліотека, але зібрання точно ілюструє наукові та громадські зв'язки вченого.

Іван Діомидович Жуков (1860-1944) – ректор КПІ у 1911-1917 рр., закінчив Харківський університет, викладав хімію в Харківському технологічному інституті, запрошений на роботу в КПІ 1899 р. Для підготовки до викладання хімічної технології був відряджений за кордон і з 1901 р., після захисту дисертації, став професором кафедри хімічної технології. Очолював інститут 6 років в складний історичний і політичний період. Імовірно, помер в еміграції в Чехії.

І.Д. Жуков

Хронологічні межі колекції – 1876-1916 рр. Значну частину, майже половину (25 з 61 прим.), складають окремі відбитки з періодичних видань. Тематика наукова – хімія, металургія, фізика, математика, хімічна технологія, скляна і керамічна промисловість тощо. Переважають наукові роботи і навчальні посібники, хоча зустрічаються і публічні виступи, дисертації, довідкові видання.

Серед дарувальників – легендарні та відомі в Київській політехніці вчені, викладачі, професори. Наприклад, В.Л. Кирпичов, Л.В. Писаржевський, В.П. Іжевський та інші. Завдяки дарчим написам можна відслідкувати статус і відносини Івана Діомидовича в науково-технічній спільноті Києва загалом та в Політехнічному інституті зокрема. Більшість написів починаються зі слова "Глибокоуважаемому...", деякі – "Старому товаришу...".

Деякі видання належить перу Віктора Львовича Кирпичова (1845-1913), першого ректора КПІ та видатного вченого-механіка. Передусім, "Значение фантазии для инженеров" – програмна стаття В.Л. Кирпичова, де він викладає головні засади й умови, необхідні для якісної підготовки інженерів. Роботу було опубліковано в "Известиях Киевского политехнического института" за 1903 р. Інші три публікації мають науковий і навчальний характер. Дев'ять видань, присвячених металургійній справі, подарував В.П. Іжевський – видатний вчений-металург. Вони вийшли друком у 1903-1910 роках.

Авторство ще одного видання з колекції належить відомому вченому-хіміку Льву Володимировичу Писаржевському (1874-1938), чие ім'я носить Інститут фізичної хімії НАН України. Книга, подарована ректору І.Д. Жукову, – науково-популярна, вона називається "Первое знакомство с химией: лекции читанные в Троицком доме" (Київ, видавництво "Труд", 1910 р.). Цікаво, що більшість професорів КПІ читали подібні

лекції протягом років, а організовувало ці лекції швидше за все київське Товариство поширення освіти. У щорічних звітах про діяльність Інституту неодноразово згадується подібна діяльність викладачів.

Серед книг є і робота з електрохімії німецького вченого Генріха Даннеля (1867-1942), перекладена з німецької мови і відредагована інженером-технологом, штатним викладачем загальної хімії в КПІ Михайлом Граціановичем Яцевичем. Його прізвище зустрічається в списку особового складу інституту за 1913 р. Згадується, що він працював на цій посаді з 1909 р.

Друкуюлися також невеликі за обсягом результати досліджень або роздуми чи відповіді на актуальні питання. Наприклад, робота викладача КПІ І.А. Фещенко-Чоповського "Исследования кровельного железа" за 1911 р. з поміркою "З металургійної лабораторії Київського політехнічного інституту" і з дарчим написом "Глибокоуважаемому проф. Івану Діомидовичу Жукову от автора".

З Київським політехнічним інститутом пов'язані імена двох видатних польських вчених – Войцеха Свентославського (1881-1968) і Сигизмунда Войнічі-Сяножечького. Обидва навчалися у КПІ і наукову діяльність розпочинали саме в Києві. Їхні роботи з дарчими написами І.Д. Жукову також є в колекції.

Два видання підписані М.М. Володкевичем. У Києві в ті часи (початок ХХ ст.) працювало дві особи з таким прізвищем. Старший – Микола Миколайович (1860-1932), співвласник і директор Київського приватного жіночого комерційного училища, педагог, викладав історію хімії в Київському університеті св. Володимира. Молодший – його син, повний тезка батька (1888 р.н.), також викладав в училищі, спільно з батьком підготував і опублікував курс практичних занять з фізики для середніх навчальних закладів. Саме останній виступав на з'їзді викладачів фізики, хімії та космографії у 1912-13 роках, і свій опублікований у 1915 р. виступ подарував І.Д. Жукову. Друге видання з дарчим написом – вже згаданий курс з фізики, надрукований в Києві 1910 р. Цікаво, що в бібліотеці, окрім примірника І.Д. Жукова, зберігся ще один – переданий в дар Хімічному гуртку ім. М.І. Конової, що діяв на Хімічному відділенні КПІ. Є свідчення, що молодший М.М. Володкевич емігрував у Німеччину і в Технічному університеті Дармштадта отримав звання доктора фізичних наук.

Є серед подарованих робіт "Материалы к истории сантонины: диссертация на степень магистра фармации" Льва Шиперовича, видана 1885 р. у Харкові. Напис "Старому

знакомому Івану Діомидовичу Жукову от автора" свідчить про давні дружні стосунки. Не вдалося знайти жодної інформації про Льва Шиперовича, натомість зустрілися відомості, скоріш за все, про його сина – Шиперовича Володимира Львовича, який народився 1891 р., закінчив 1913 р. Харківський університет (хімічне відділення фізико-математичного факультету), працював у галузі нафтопереробки. У 1920-х роках працював у США інженером з нафтопереробки Технічного бюро "Сознафта". На початку 1930-х років відмовився від радянського громадянства і виступив з осудом політики більшовицького керівництва з тотального знищення талановитих інженерних кадрів у країні.

Значну частину колекції, майже половину (25 з 61 прим.), складають окремі відбитки з періодичних видань. Практика створення відбитків з фахових журналів була доволі поширеною серед науковців, адже тоді як і тепер найсвіжіша наукова інформація виходила спочатку у вигляді статей. Завдяки відбиткам вона швидко потрапляла до зацікавлених читачів – вчених, практикуючих інженерів, викладачів і студентів навчальних закладів. Серед відбитків у колекції І.Д. Жукова зустрічаються публікації в німецьких профільних журналах, звичайно, німецькою мовою.

Найдавніша книга в колекції видана у 1876 р. "Фізична хімія" М.М. Любавина (1845-1918). На корінці книжкової оправи збереглося тиснення "И. Жуков". Отже, це видання належало саме Івану Діомидовичу, і він за ним, вочевидь, навчався. Також єдине на сьогодні видання в колекції польською мовою належить Чеславу Бочковському "Sacharyna I jej spozycie", відбиток з фахового періодичного видання "Gazeta Sukirownicza" за 1897 р. Дарчий напис носить теплий дружній характер: "Премногоуважаемому Господину Івану Жукову в пам'ять о нашій совместной никогда не забытой приятной жизни в Копенгагене. От автора".

Отже пошук книг, що належали І.Д. Жукову, триває. Сподіваємося, що поступово знайдуться інші видання – з дарчими написами, позначками на палітурці чи написами на титульному листі. Окрім цікавої і цінної для науковців-фахівців інформації, ці друковані матеріали є частиною історії Київського політехнічного інституту ім. Ігоря Сікорського. Всі документи зберігаються у фонді історії КПІ відділу рідкісних і цінних документів й доступні для ознайомлення і користування.

Марина Мірошниченко,
провідний бібліограф Відділу рідкісних і цінних документів НТБ ім. Г.І. Денисенка

Київський
Політехнік

газета Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

<https://www.kpi.ua/kp>

Ідентифікатор друкованого медіа
в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа
R30-03597

Головний редактор: Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Провідний редактор: Н.Є. ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка: І.Й. БАКУН

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.

03057, м. Київ,
вул. М. Брайчевського, 5А,
корп. №31, кімн. 14
(4-й поверх)

gazeta@kpi.ua

(044) 204-85-95